

İLKÖĞRETİM I. VE II. KADEME ÖĞRENCİLERİNİN OKULLARI HAKKINDAKİ DÜŞÜNCELERİ

Sakine KAYA*
Fatih KAYA**

Öz: Bu araştırmanın amacı bir devlet ilköğretim okulunda öğrenim gören I. ve II. kademe öğrencilerinin okulları hakkındaki yönetim, eğitim öğretim, öğretim materyalleri, fiziksel yapı ve sosyal imkanlar ile ilgili düşüncelerini belirlemek ve aralarında bir fark olup olmadığını saptamaktır. Veriler "I. ve II. kademe öğrencilerinin okulları hakkındaki düşüncelerini belirleme anketi" ile elde edilmiştir. Ölçek 12 adet işaretleme yolu ile ve 3 adet klasik yolla cevaplanacak soru maddesinden oluşmaktadır. Araştırmanın verileri Ankara ili merkezindeki bir devlet okulunda öğrenim gören 4, 6, 8. sınıf öğrencilerine uygulanan anket sonuçlarından elde edilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu 90 öğrenci oluşturmaktadır. Bu araştırma da bir devlet ilköğretim okulunda öğrenim gören öğrencilerin okullarına ilişkin görüşleri ortaya çıkarılmıştır. Araştırma sonucunda, başta öğretmen davranışları olmak üzere, önem sırasına göre eğitim ortamının gerek fiziksel olarak gerekse araç gereç açısından donanımlı ve yeterli olması, eğitim öğretim faaliyetlerinin öğrencilerin beklenti ve öğrenme durumlarına göre zevkli hâle getirilmesi, olumsuz öğrenci davranışlarının önlenmesi vb. durumların okula karşı olumlu görüş geliştirmede etkili olduğu görülmüştür. Araştırma sonuçlarına dayalı olarak, okullar fiziksel olarak iyileştirilmeli, öğretmenler pedagojik olarak öğrencilerin beklentilerini karşılayacak yeterli donanıma sahip olmalı, öğretim yöntem ve tekniklerinin çeşitliliğini artırarak dersleri zevkli hâle getirmeli ve öğrenci sorunlarıyla yakından ilgilenmeli, okullarda öğrencilere hareket alanları yaratılmalı vb. şeklinde öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Sözcükler: Okul, öğrenci, tutum ve düşünce, ilköğretim I. ve II. Kademe

* Çankaya Gaziosmanpaşa Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Müdürü

** Ankara MEM, Maarif Müfettişi

THE OPINIONS OF PRIMARY AND SECONDARY STAGE PRIMARY SCHOOL PUPILS ABOUT THEIR SCHOOL

Sakine KAYA*
Fatih KAYA**

Abstract

The aim of this study is to determine the thoughts of primary and secondary stage students who receive education at a state primary school about administration, education and teaching, teaching materials, physical structure and social facilities and to detect whether there is a difference between them. The data has been gathered via "Determination questionnaire of primary and secondary stage students' opinions about their school". The questionnaire consists of 12 question items that will be answered by marking and 3 with classical way. The survey data is gathered from the results of a questionnaire applied to the 4th, 6th and 8th grade students who receive education at a state school in Ankara province. 90 students constitute the study group of the research. In the of the study, opinions of pupils who receive education at a state primary school about their school are revealed. In the end of the study, it has been revealed that in the order of priorities starting with teachers' behaviors and then the education environment's being equipped and adequate in terms of both physically and equipments, bringing education and teaching activities into a joyful state according to the expectations and learning conditions of students, preventing negative student behaviors etc. circumstances are effective in developing positive attitudes towards school. According to the results of the study, the proposals brought forward are as schools should be retrofitted physically, teachers should be well-supported as to supply with the expectations of pupils pedagogically, they should increase the variety of teaching methods and techniques thus bring the lessons pleasurable and deal with students problems intimately, movement areas should be created in schools for students.

Keywords: School, Pupil, Attitude and opinion, Primary and Secondary Stage Primary School Pupils

---

* Çankaya Gaziosmanpaşa Director of Vocational and Technical High School

** Ankara NED, Education Inspector

Giriş

Araştırma Modeli

Devlet ilköğretim okullarındaki I. ve II. kademe öğrencilerinin okulları hakkındaki düşüncelerini belirlemek amacıyla tarama modeli kullanılmıştır.

Ölçeğin, güvenilirliği, geçerliliği ve norm çalışması yapılmıştır. Ölçeğin bu araştırmada kullanılması için yazılı izin alınmıştır. "Tarama Modeli; Geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışır. Tarama modellerinde amaçların ifade edilişi genellikle, soru cümleleri ile olur" (Karasar, 2005: 77).

Araştırma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2012-2013 öğretim yılında, Ankara ili Çankaya ilçesinde bir devlet ilköğretim okulunda öğrenim gören, 4, 6, 8. sınıf seviyesinden seçilen 41 kız, 49 erkek olmak üzere toplam 90 öğrenci oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri, ÇINKIR (2012) tarafından geliştirilen, Ankara ili merkezinde bir devlet ilköğretim okulunda öğrenim görmekte olan 4, 6, 8. sınıf öğrencilerine uygulanan, "ilköğretim I. ve II. kademe öğrencilerinin okulları hakkındaki düşünceleri anketi" ile elde edilmiştir. Anket 12 adet işaretleme yolu ile ve 3 adet klasik yolla cevaplanacak soru maddelerinden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Anket uygulamasıyla elde edilen verilerin analizi excel programı kullanılarak yapılmıştır. Klasik yolla alınan cevaplar nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda "içerik analizi" yapılmıştır. Veriler dört aşamada analiz edilmiştir: 1. Verilerin kodlanması, 2. Kodlanan verilerin tablolaştırılması, 3. Kodların ve verilerin düzenlenmesi, 4. Bulguların tanımlanması ve yorumlanması (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 228). Öğrencilerin görüşlerinin analizinde, ifadelerin benzerliğine göre gruplamalar yapılmıştır. Görüşme tekniği ile elde edilen veriler sayısallaştırılarak frekans ve puan olarak ifade edilmiştir. İfadelerdeki benzer öğeler gruplandırılmış ve gruba uygun olarak düzenlenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde "I. ve II. kademe öğrencilerinin okulları hakkındaki düşüncelerini belirleme anketi" ile elde edilen bulgulara ve tablolara yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin okulları hakkındaki düşüncelerine ilişkin görüşlerinin Kız, Erkek öğrenci ve genel ortalama sonuçları

Anket maddeleri	N	Kız		Erkek		Genel Ort.
		n	X	n	X	
1. Okulda olmayı seviyor musun?	90	41	3.68	49	3.51	3.59
2. Derslerde yeni şeyler öğreniyor musun?	90	41	3.71	49	3.84	3.78
3. Dersleriniz ilgi çekici ve eğlenceli mi?	90	41	3.15	49	2.92	3.02
4. Zor durumda kaldığınızda yardım alabiliyor musunuz?	90	41	3.51	49	3.14	3.31
5. Çok çalışmak zorunda kalıyor musunuz?	90	41	2.73	49	3.06	2.91
6. Öğretmenler ödevlerinizi daha iyi nasıl yapacağınızı gösteriyorlar mı?	90	41	3.68	49	3.37	3.51
7. Diğer çocuklar iyi davranış gösteriyorlar mı?	90	41	2.66	49	2.63	2.64
8. Diğer çocuklar arkadaş canlısı mı?	90	41	3.05	49	2.86	2.94
9. Okulda zor durumda kaldığınızda yardım aldığınız yetişkin biri var mı?	90	41	3.85	49	3.57	3.70
10. Öğretmenleriniz size karşı dürüst mü? Ör: Sınıfta herkese eşit davranıyorlar mı?	90	41	3.41	49	3.33	3.37
11. Öğretmenler sizin söylediklerinize görüşlerinize önem veriyor mu?	90	41	3.56	49	3.29	3.41
12. Kendi başınıza iş yapabileceğinize güveniliyor mu?	90	41	3.29	49	3.37	3.33

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğrencilerin okulları hakkında düşüncelerine dair veriler bulunmaktadır. Buna göre kız ve erkek öğrencilerin okullarını sevdiği, derslerinde yeni şeyler öğrendiği konusundaki ortalamalar paralellik göstermektedir. Dersleriniz ilgi çekici ve eğlenceli mi, zor durumda kaldığınızda yardım alabiliyor musunuz, çok çalışmak zorunda kalıyor musunuz sorularına kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha olumlu baktıkları, öğretmenler ödevlerinizi daha iyi nasıl yapacağınızı gösteriyorlar mı? sorusuna kız öğrencilerle erkek öğrencilerin olumlu yönde verdikleri cevaplarda kız öğrencilerin daha olumlu baktıkları, çok çalışmak zorunda zorun da kalıyor musunuz sorusuna kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla çalışmayı daha fazla sevdiği, öğretmenler ödevlerinizi daha iyi nasıl yapacağınızı gösteriyorlar mı? sorusuna kız ve erkek öğrencilerin olumlu baktıkları, diğer çocuklar iyi davranış gösteriyor mu? sorusuna kız ve erkek öğrencilerin benzer şekilde olumsuz değerlendirdikleri, diğer çocuklar arkadaş canlısı mı sorusuna kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu baktıkları. okulda zor durumda kaldığınızda yardım aldığınız yetişkin

biri var mı? öğretmenleriniz size karşı dürüst mü? ör: sınıfta herkese eşit davranıyorlar mı? öğretmenler sizin söylediklerinize görüşlerinize önem veriyor mu? kendi başınıza iş yapabileceğinize güveniliyor mu? öğrencilerin öğretmenleriyle ilgili olarak bu sorulara olumlu yönde olmak üzere kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla daha fazla olumlu baktıkları görülmüştür. tüm bu bulgular öğrencilerin hâlen okumakta oldukları okulları hakkında genel olarak olumlu bir görüşe sahip olduklarını göstermektedir.

Tablo 2. Öğrencilerin okulları ile ilgili en çok sevdikleri durumların ifade edilme oranları

Açık Uçlu Soru	Öğrenci İfadelerinden Alıntılar	Kategori	Toplam Görüş ve Yüzde
1. Okulum hakkında en çok sevdiğim şeyler	Okulumuz disiplinli	Disiplin	n7%3,9
	-Eğitim iyi	Eğitim ve Öğretim	n30%16,9
	-Sosyal etkinlikler var		
	-Okulumuzu temiz -Okulumuz iyi ısınıyor -Okulumuz güvenli -Tuvaletler temiz -Bilgisayar ve akıllı tahta var -Okulun bahçesinde spor alanlarının olması	Eğitim Ortamı	n36%20,3
	-Okulumuz disiplini	Okul Yönetimi	n8%4,5
	-Öğretmenlerimiz çok iyi -Sorunlarımıza yardım eden öğretmenler	Öğretmenler	n57%32,2
	-Arkadaşlarım bu okulda okuyor.	Arkadaşlar	n32%18
	Kantinin olması	Kantin	n7%3,9

Tablo 2’de görüldüğü gibi öğrencilerin okulları ile ilgili en çok sevdikleri şeyler ile ilgili görüşleri 7 kategoride incelenmiştir. 1) disiplin, 2) eğitim ve öğretim, 3) eğitim ortamı, 4) okul yönetimi, 5) öğretmenler, 6) arkadaşlar, 7) kantin olmak üzere 7 boyut altında toplamak mümkündür. Bu kategorilere bakıldığında, en çok sevilen şeylerin başında sırasıyla; öğretmenler (57), eğitim ortamı (36), arkadaşlar (32), eğitim ve öğretim (30), okul yönetimi (8), disiplin (7), kantin (7). gelmektedir. Verilerden anlaşıldığı gibi öğrencilerin öğretmenleri, eğitim ortamı, arkadaşları ve okulun eğitim öğretim faaliyetleriyle ilgili olarak oldukça olumlu tutum görülmektedir.

Tablo 3. Öğrencilerin okulları ile ilgili değiştirmek istediği durumların ifade edilme oranları

Açık Uçlu Soru	Öğrenci İfadelerinden Alıntılar	Kategori	Toplam Görüş ve Yüzde
2. Okulmda değiştirmek istediğim şeyler	-Disiplinli olmasını değiştirmek istiyorum.	Disiplin	n0%0
	-Kantinde ürün çeşitliliğinin ve fiyatların düşmesini sağlanması. -Kantin görevlilerinin olumsuz tavırları. -Kantin alanının dar olması.	Kantin	n22%20.7
	-Kantin alanının büyütülmesi.		
	-Kitap yerine tablet bilgisayar -Yaparak yaşayarak öğrenme ortamının sağlanması. -Tuvaletlere peçete konulması ve her zaman temiz olması. -Okula spor salonu yapılması. -Ders araç gereçlerinin çeşitliliğinin sağlanması.	Eğitim Ortamı	n40%37.7
	-Müdür yardımcısının değişmesi -Okul boyasının değiştirilmesi. -Ders saatlerini kısaltmak, teneffüs sürelerini uzatmak. -Zil müziklerini değiştirmek. -Serbest kıyafet giyilmesine izin verilmesi.	Okul Yönetimi	n33%31.1
	-Bazı öğretmenlerin değiştirilmesi	Öğretmenler	n4%3.7
	-Bazı öğrencilerin olumsuz davranışlarının değiştirilmesi.	Arkadaşlar	n6%5.6
	-İngilizce dersini sevmiyorum	Eğitim ve Öğretim	n1%0.9

Tablo3'te görüldüğü gibi öğrencilerin okulları ile ilgili değiştirmek istedikleri şeyler ile ilgili görüşleri 7 kategoride incelenmiştir. 1) disiplin, 2) kantin, 3) eğitim ortamı, 4) okul yönetimi, 5) öğretmenler, 6) arkadaşlar, 7) eğitim ve öğretim olmak üzere 7 boyut altında toplamak mümkündür. Bu kategorilere bakıldığında, Öğrencilerin okulları ile ilgili değiştirmek istedikleri şeylerin başında sırasıyla tablodan da anlaşılacağı gibi

eğitim ortamıyla ilgili bazı memnun olmadıkları durumları (40), okul yönetimi ile ilgili memnun olmadıkları bazı durumları (33), kantin ile ilgili bazı durumları değiştirmek istedikleri (22), görülmektedir. Öğretmenlerle ilgili 90 öğrenciden sadece 4 öğrencinin rahatsız olduğu bazı hususların bulunduğu, buradan da öğretmenlerle ilgili genel bir olumlu düşüncenin hakim olduğu, eğitim ortamı ve arkadaşlarla ilgili ise değiştirmek istedikleri şeylerin oranlarının oldukça düşük olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Öğrencilerin okulları ile ilgili en çok sevmedikleri durumların ifade edilme oranları

Açık Uçlu Soru	Öğrenci ifadelerinden Alıntılar	Kategori	Toplam Görüş ve Yüzde
3. Okulum hakkında en çok sevmediğim şeyler	-Bazı dersler. -Ödevler. -Bazı dersler -Bazı derslerin sıkıcılığı.	Eğitim ve Öğretim	n7%5.8
	-Kantinde izdiham olması. -Kantin fiyatları ve kantincilerin davranışları.	Kantin	n12%10
	-II.Kademe öğrencilerinin okulun en üst katında olması ve yalnızlık duygusu. -Spor salonunun olmaması beden eğitimi dersinin dışarıda işlenmesi. -1.Sınıfların kalabalık olması okulda hareket alanının kısıtlanması.	Eğitim Ortamı	n32%26.6
	-Müdür yardımcısı -Okul zili ve Okul rengi.	Okul Yönetimi	n15%12.5
	-Bazı öğretmenlerin ayrımcılık yapması. -I.Kademe öğretmenleri	Öğretmenler	n7%5.8
	-Arkadaşlarının kaba davranışları. -Büyük öğrencilerin küçük öğrencileri Küçük öğrencilerin de büyük öğrencileri rahatsız etmesi.	Arkadaşlar	n44%36.6
	-Büyük öğrencilerle küçük öğrencilerin aynı binada okuması. -Bazı öğrencilerin zorbalık yapması.		
	-Küçük öğrenciler yüzünden büyük öğrencilerin baskı altında tutulması	Disiplin	n3%2.5

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrencilerin okulları ile ilgili en çok sevmedikleri şeyler ile ilgili görüşleri 7 kategoride incelenmiştir. 1) eğitim ve öğretim, 2) kantin, 3) eğitim ortamı, 4) okul yönetimi, 5) öğretmenler, 6) arkadaşlar, 7) disiplin olmak üzere 7 boyut altında toplamak mümkündür. Bu katagorilere bakıldığında, tabodanda anlaşıldığı gibi en çok sevilmeyen şeylerin başında sırasıyla, arkadaşlar ile ilgili rahatsız eden bazı durumlar (44), eğitim ortamı ile ilgili bazı rahatsız edici durumlar (32),

okul yönetiminin uygulamalarıyla ilgili hoşlanmadıkları durumlar (15), kantin ile ilgili olumsuzluklar (12), eğitim ve öğretim ile ilgili hoşlanmadıkları bazı durumlar (7), bazı öğretmenler ile ilgili az sayıda da olsa rahatsız eden durumlar (7), disiplin ile ilgili rahatsız oldukları bazı durumların olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4'te görüldüğü gibi bazı arkadaşların olumsuz ve zorbaca davranışlarının diğer öğrencileri oldukça rahatsız ettiği ve öğrencilerin okula karşı olumsuz tutum geliştirmelerine neden olduğu, eğitim ortamıyla ilgili bazı fiziksel şartların yetersizliğinin okula ilişkin görüşleri olumsuz etkilediği, yönetim ile ilgili olarak okuldaki bazı durumların öğrenci görüşlerini olumsuz etkilediği, kantin ile ilgili yaşanan bazı sıkıntılarının öğrencileri olumsuz etkilediği, bazı olumsuz öğretmen davranışlarının öğrencileri rahatsız ettiği, büyük ve küçük öğrencilerin aynı binada okuması nedeniyle disiplin açısından büyük öğrencilerin hareket alanlarının kısıtlanmasına yol açtığı ve öğrencilerin bakış açısını olumsuz etkilediği görülmektedir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Yılmaz (2007) tarafından yapılan "İlköğretim Okulu 6, 7. ve 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri" adlı araştırmasından elde edilen sonuçlara göre, araştırmaya katılan ilköğretim okul öğrencilerinin okul yaşamının niteliği ile ilgili alt boyutlar olan, öğretmen ilgisi boyutu, okuldan memnuniyet boyutu ve öğrencinin öğretmen algısı boyutu ile ilgili olarak olumlu düşüncelere sahip oldukları söylenebilir. Öğrencilerin bu boyutlar ile ilgili olarak vermiş oldukları cevapların ortalaması genellikle olumlu görüşlere sahip olduklarını göstermektedir.

Sözbilir, Akıllı ve Ozan (2010) tarafından yapılan "Yusufeli'de Öğrencilerin Okula Karşı Tutumları" adlı araştırma bulguları incelendiğinde kız öğrencilerin okula karşı tutumlarının erkek öğrencilere göre daha yüksek düzeyde olduğu anlaşılmıştır. Bununla birlikte sınıf düzeyleri dikkate alındığında ise öğrencilerin sınıf düzeyleri arttıkça okula karşı tutumlarının azaldığı dikkat çekmektedir. Yapılan analizler özellikle ilköğretim kademesi ile orta öğretim kademesi arasında okula karşı tutumda açık bir farkın varlığını göstermektedir. Öğrencilerin sınıf düzeyleri dolayısıyla yaşları arttıkça okula karşı tutumlarının azalması öğrenim hayatının öğrencilerde zamanla bıkkınlık veya yorgunluk yarattığı şeklinde yorumlanabilir.

Lunenburg ve Schmidt (1989), tarafından yapılan "okul yaşamının niteliği" adlı çalışmada 239 ilkokul ve ortaokul öğretmenine ulaşımlar ve çalışmada öğrenci kontrol yaklaşımı, öğrenci kontrol davranışı ve okul yaşamının niteliği arasındaki ilişkiyi araştırmışlardır. Elde edilen bulguların sonuçlarına göre; şehir okullarının öğrenci kontrol yaklaşımı ve kontrol davranışları konularında şehir dışı ve kırsal alanlardan daha gözetimci olduğu bulunmuştur. İlave olarak, öğrencilerin şehirlerde okul yaşamının niteliği görüşlerinin şehir dışı ve kırsal alanlara göre daha negatif olduğu bulunmuştur.

Leonard ve arkadaşları (2000) tarafından yapılan “Okul Yaşamının Niteliği ve İlkokullarda Yabancılaşma” adlı araştırmada verilerini beşinci ve altıncı sınıfta okuyan 19 sınıftaki 254 öğrenciye Okul Yaşamının Niteliği Ölçeğini uygulayarak elde etmişlerdir. Araştırmacılar bu çalışmada iki soruya cevap aramışlardır. Birincisi, öğrencilerin okul yaşamının niteliği görüşleri ile öğrenci değişkeni arasında nasıl bir ilişki vardır? İkincisi ise, öğrencilerin bulunduğu okulun çevresi, öğrencilerin stres düzeylerini, yabancılaşmanın derecesini ve okul yaşamının niteliği görüşlerini nasıl etkilemektedir. Araştırmanın sonuçlarına göre, okul yaşamının niteliği skalasının ölçtüğü yönlerden birisi ile fazla memnuniyet duymaktadırlar. Ancak, öğrencilerin algılarına göre okul mutsuz olunan ve davet edilmeden insanların gelmek zorunda oldukları bir yerdir. Çalışmanın bulgularına göre, okul yaşamının niteliği ölçeğinin bütünüyle ilgili kayda değer bir anlam elde edilememiştir.

Bu araştırmada yukarıda açıklanan araştırmalar ile paralel sonuçlar elde edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin okulları ile ilgili düşünceleri üzerinde; başta öğretmen davranışları olmak üzere, önem sırasına göre eğitim ortamının, gerek fiziksel olarak gerekse araç gereç açısından donanımlı ve yeterli olması, eğitim öğretim faaliyetlerinin öğrencilerin beklenti ve öğrenme durumlarına göre zevkli hâle getirilmesi, olumsuz öğrenci davranışlarının önlenmesi, kantin gibi okulun diğer bölümlerinin öğrencilerin beklentilerini karşılayacak şekilde denetlenip şartların iyileştirilmesi, yönetimin öğrencilerle daha yakından iletişim kurarak okula ilişkin bazı uygulamalarında öğrenci görüşlerini dikkate alması, okulun disiplinli, düzenli ve güvenli bir yer olması, sosyal etkinliklere önem verilmesi, öğrencilerin enerjilerini boşaltacakları oyun ve spor alanları olmasının özellikle okula karşı olumlu görüş geliştirmede etkili olduğu görülmüştür.

Ayrıca yaptığımız araştırmada okula ilişkin düşünceler açısından, küçük sınıfların büyük sınıflara oranla okula karşı daha yüksek düzeyde olumlu bakış açısı geliştirdiği, sınıf seviyesi büyüdükçe öğrencilerin olaylara daha eleştirel bir bakış açısı geliştirdiği, okula karşı kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha olumlu bir bakış açısına sahip olduğu, ders ve ödevlerden kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha az şikayet ettikleri, öğrencilerin bir çoğunun ders süresini uzun teneffüs süresini kısa bulduğu gözlenmiştir. Bu kapsamda öğrencilerin okula karşı olumlu görüş geliştirmeleri için aşağıdaki öneriler sunulabilir:

-Okullar fiziksel olarak iyileştirilmeli donanımlı hâle getirilmeli.

-Öğretmenler pedagojik olarak öğrencilerin beklentilerini karşılayacak yeterli donanımına sahip olmalı, öğretim yöntem ve tekniklerinin çeşitliliğini artırarak dersleri zevkli hâle getirmeli ve öğrenci sorunlarıyla yakından ilgilenmelidir.

-Okullarda öğrencilere hareket alanları yaratılmalı enerjilerini boşaltabilecekleri oyun ve spor alanları oluşturulmalıdır.

İlköğretim I. ve II. Kademe Öğrencilerinin Okulları Hakkındaki Düşünceleri ◆

-Okul yönetimleri öğrencilerle iyi iletişim hâlinde olmalı, uygulamalarının karar sürecinde öğrencilerin görüş ve önerilerini de dikkate almalıdır.

-Okullarda olumsuz öğrenci davranışlarıyla mücadele edilmeli önleyici tedbirlere ağırlık verilmelidir.

-Okul kantinleri öğrencilerin dinlenmelerine olanak sağlayacak şekilde düzenlenmeli, kantinlerde sağlıklı ürünlerin çeşitliliği artırılmalı, ürün fiyatları öğrenci bütçesine uygun hâle getirilmeli, kantin çalışanlarının öğrencilerle olumsuz iletişim kurmaması için eğitimlerine dikkat edilmeli, kantin ihâlelerinde bu hususlar göz önüne alınmalı ve sıkı denetim yapılmalıdır.

-Farklı gelişim özelliklerine sahip olmaları nedeniyle büyük öğrencilerle küçük öğrenciler aynı binada eğitim görmemeli bu mümkün değilse ayrı dönemlerde (sabah-öğleci) şeklinde okul binalarından faydalanılmalıdır.

Okullarda hedef, daha iyi ve eşit şartlarda, donanımlı sınıflarda, fiziksel olarak sağlık şartlarına uygun ortamlarda, eğitim öğretim yaşantılarının çeşitlendirildiği, okul aile bağlarının güçlü olduğu, demokratik bir yönetim anlayışının sergilendiği, öğrencileri anlayan, sorunlarına çözüm arayan, sabırlı, sevecen, ilgili, kendini geliştirmiş, öğrenci ve velisiyle kuvvetli iletişim kurabilen öğretmenlerin olduğu, öğrenci sorunlarının en asgariye indirildiği, daha pozitif bir okul atmosferi, öğrencilerin kendilerini gerçekleştirmelerine yardımcı olan, temiz, güvenli, disiplinli ve düzenli eğitim ortamları yaratmak olmalıdır.

Kaynakça

- Çetin, C. N. ve Aytar, A. G., (2012). İlköğretim Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Empatik Becerileri. Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt;20, No;2, Kastamonu.
- Dökmen, Ü. (1987). Empati kurma becerisi ile sosyometrik statü arasındaki ilişki. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 20 (1-2): 183-188. Ankara.
- Ergüder, Prof. Dr. Ü. (2009). Eğitimde Eşitlik Politika Analizi ve Öneriler. Sabancı Üniversitesi, ERG Raporu. İstanbul.
- Ersanlı, K. (1993). İnsan ilişkilerinde empatik yaklaşımın yeri ve önemi. Milli Eğitim Dergisi. 5, 70-72. Ankara.
- Hogg, M., vd. ; Sosyal Psikoloji, (Çev: İbrahim Yıldız- Aydın Gelmez), Ütopya Yayınevi, Ankara, 2007.
- İnceoğlu, M. (2010), Tutum, Algı ve İletişim, Beykent Üniversitesi Yayınları, No;69, Ankara.
- Karasar, N. (2005). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım. Ankara.

◆ Sakine Kaya / Fatih Kaya

- Külçe, C., (2005). İlköğretim İkinci Kademe Öğrencilerinin Fen Bilgisi Dersine Yönelik Tutumları. Pamukkale Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü. Denizli.
- Kourelahti, M. (1999). Quality of school life in Finnish special educational settings, finland: Ministry of Education.
- Köseoğlu, S. (1994). Psikolojik Danışmanların Empatik Becerilerinin ve Kişilik Özelliklerinin İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Leonard, C. ve Diğerleri. (2000). Quality of school life and absenteeism in primary schools. Australian Association For Research in Education, (Annual Conference, 4-7 December, 2000, Sidney)
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), Unicef (2011), İKS Strateji Belgesi, Ankara.
- Sözbilir, M., Akıllı, M., ve Ozan, C. (2010). Yusufeli`de öğrencilerin okula karşı tutumları. Geçmişten Geleceğe Yusufeli Sempozyumu, Yusufeli Belediyesi, Yusufeli, 129-135.
- Schmidt, L. J. ve Lunenburg, F. C. (1989). Pupil control ideology, pupil control behavior and the quality of school life. Journal of Research and Development in Education, 22, 36-44.
- Şeker, M. (2011). İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bilgilere Karşı Tutumlarının İncelenmesi. İstanbul Aydın Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi, 1(3), 34-50. İstanbul.
- Şişman, M. ve Turan, S. (2001). Eğitimde Toplam Kalite Yönetimi. Pegem A Yayıncılık. Ankara:
- Tezer, M., Ekizoğlu, N., (2007), "İlköğretim Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutumları İle Matematik Başarı Puanları Arasındaki İlişki", International Educational Technology Conference, Near East University,
- Ülgen, G., (1995), Eğitim Psikolojisi Birey ve Öğrenme, Bilim Yayınları, Ankara.
- Ünal, C., (1981), Genel Tutumların veya Değerlerin Psikolojisi Üzerine Bir Araştırma, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Yayınları No.301, 1-80. Ankara.
- Ünlü, E., (2007). İlköğretim Okullarındaki Üçüncü, Dördüncü ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Matematik Dersine Yönelik Tutum ve İlgilerinin Belirlenmesi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.
- Üstüner, M., (2012) İlköğretim Öğrencilerinin Okula Tutumları İle Ebeveynlerinin Okula Karşı Tutumları Arasındaki İlişki. Sempozyum: 21. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Marmara Üniversitesi. İstanbul
- Yenilmez, K. ve Duman, A., (2008). İlköğretimde Matematik Başarısını Etkileyen Faktörlere İlişkin Öğrenci Görüşleri. Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 19, 251-268.
- Yılmaz-Yüksel, A. (2003). Empati Eğitim Programlarının İlköğretim Öğrencilerinin Empatik Becerilerine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.

İlköğretim I. ve II. Kademe Öğrencilerinin Okulları Hakkındaki Düşünceleri ◆

- Yıldırım, A. ve Şimşek H. (2008). Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri. Seçkin Yayıncılık. Ankara.
- Yılmaz, K., (2007), İlköğretim Okulu 6, 7. ve 8. Sınıf öğrencilerinin Okul Yaşamının Niteliğine İlişkin Görüşleri, Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt 15. Kastamonu.
- Yılmaz-Yüksel, A. (2003). Empati Eğitim Programlarının İlköğretim Öğrencilerinin Empatik Becerilerine Etkisi. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Ankara.